PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Dokument z posiedzenia

4.3.2009 B6-0108/2009

PROJEKT REZOLUCJI

zamykającej debatę nad oświadczeniami Rady i Komisji

zgodnie z art. 103 ust. 2 Regulaminu

złożyli Francis Wurtz, Ilda Figueiredo, Helmuth Markov, Kyriacos Triantaphyllides

w imieniu grupy politycznej GUE/NGL

w sprawie wkładu w dotyczącą strategii lizbońskiej debatę na wiosennym szczycie Rady Europejskiej w 2009 r.

B6-0108/2009

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie wkładu w dotyczącą strategii lizbońskiej debatę na wiosennym szczycie Rady Europejskiej w 2009 r.

Parlament Europejski,

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 lipca 2005 r. zatytułowany „Wspólne działania na rzecz wzrostu i zatrudnienia: wspólnotowy program lizboński" (COM(2005)0330),

– uwzględniając Sprawozdanie z realizacji wspólnotowego programu lizbońskiego na lata 2008–2010 (COM(2008)0881),

– uwzględniając komunikat Komisji w sprawie zewnętrznego wymiaru strategii lizbońskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia (COM(2008)0874),

– uwzględniając komunikat Komisji w sprawie realizacji reform strukturalnych zawartych w strategii lizbońskiej w kontekście europejskiego planu naprawy gospodarczej (COM(2009)0034),

– uwzględniając 27 krajowych programów reform lizbońskich przedstawionych przez państwa członkowskie,

– uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,

Konsekwencje neoliberalizmu: pogorszenie warunków socjalnych i ekonomicznych

1. podkreśla, że UE boryka się ze wzrostem ubóstwa, niepewnym zatrudnieniem i nierównościami, a sytuacja ta może się pogorszyć, gdyż ostatnie prognozy pokazują tendencję w kierunku recesji i wzrostu liczby bezrobotnych w 2009 r. o około trzy i pół miliona;

2. przypomina, że nasilające się ubóstwo, niepewne zatrudnienie i nierówności to zjawiska występujące przed pogłębieniem się kryzysu gospodarczego i finansowego; w związku z tym odrzuca wszelkie próby wykorzystania aktualnego kryzysu gospodarczego jako usprawiedliwienia dla obecnych warunków socjalnych i ekonomicznych;

3. podkreśla, że kryzys ukazuje nie tylko niepowodzenie polityki prawicowej, dominującego fundamentalizmu neoliberalnego oraz związanego z nim programu politycznego i nieumiejętności rozwiązywania problemów pracowników i obywateli, ale także zadaje potężny cios mitowi triumfującego kapitalizmu;

4. potępia i odrzuca próby mistyfikowania przez UE prawdziwych przyczyn kryzysu i zwalniania z odpowiedzialności zań nie tylko systemu kapitalistycznego, lecz również samej siebie; w tym kontekście podkreśla, że w dalszym ciągu realizowana jest polityka

wspierania deregulacji finansowej, liberalizacji rynków i prywatyzacji sektora usług publicznych, liberalizacji handlu światowego, deregulacji stosunków pracy i podważania praw pracowniczych wyrażonych w strategii lizbońskiej i europejskiej strategii zatrudnienia, a polityka ta promuje gromadzenie olbrzymich zysków przez koncerny gospodarcze i finansowe, tworzenie potężnych monopoli oraz pogarszanie standardu życia pracowników i obywateli;

5. podkreśla, że istnieje poważne ryzyko, że obecny kryzys kapitalizmu doprowadzi do pogłębienia problemów gospodarczych i społecznych, których nie wolno lekceważyć;

6. zauważa, że ostatnie wydarzenia na arenie krajowej i międzynarodowej pokazują, że mimo udostępnienia milionów euro i dolarów na ratowanie systemu finansowego kryzys wciąż trwa i pojawia się widmo powszechnej recesji gospodarczej; rzeczywistość pokazuje, że środki na dokapitalizowanie systemu finansowego są niewystarczające i że należy podjąć pilne działania w celu zwalczenia przyczyn leżących u podstaw kryzysu, który jest nie tylko kryzysem finansowym;

7. zwraca uwagę, że działania podjęte w następstwie ostatniego, grudniowego posiedzenia Rady są dalekie od stosownej reakcji na przyczyny leżące u podstaw obecnego kryzysu; przypomina, że tzw. europejski plan naprawy gospodarczej powinny finansować głównie poszczególne państwa członkowskie, pokazując w ten sposób znaczenie tzw. „solidarności europejskiej”;

8. ponadto ubolewa nad stanowiskiem Rady i Komisji – zgodnym również z poglądami Business Europe – by wykorzystać zaistniałą sytuację do jeszcze intensywniejszego forsowania tej polityki, uświęconej traktatem lizbońskim, która stanowiła pożywkę dla spekulacji i większego wyzysku oraz która odpowiada za niesłychaną skalę tego kryzysu; zwraca uwagę, iż zwolennicy takiej polityki dążą obecnie do tego, aby w gruncie rzeczy nic się nie zmieniło;

9. uważa za niedopuszczalne, że pod pretekstem nadchodzącego kryzysu oczekuje się, że największe ofiary poniosą jak zwykle pracownicy, drobni przedsiębiorcy, rolnicy, emeryci, młodzież i kobiety; jest zdania, że kontynuacja takiej polityki doprowadzi do pogłębienia kryzysu;

Europa pełnoprawnego zatrudnienia oraz lepszych warunków życia pracowników i obywateli

10. potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz Europy współpracy, postępu społecznego i równości, Europy, która wspiera ochronę środowiska oraz szanuje demokrację, solidarność i pokój;

11. wzywa do okazania szacunku dla wyrażonej w demokratyczny i suwerenny sposób woli mieszkańców Francji, Holandii i Irlandii, którzy odrzucili bardziej neoliberalną i militarystyczną UE, mówiąc „nie” „konstytucji europejskiej” i traktatowi lizbońskiemu;

12. wzywa do jak najszybszego porzucenia strategii lizbońskiej i jej neoliberalnego programu, co będzie stanowić pierwszy krok w kierunku niezbędnego zerwania z aktualnie prowadzoną polityką;

13. podkreśla, że rozwiązanie problemów i potrzeb pracowników i obywateli nie powinno wiązać się z większą liczbą regulacji lub zmian w systemie kapitalistycznym, lecz ze zwrotem w polityce makroekonomicznej i obronie zatrudnienia oraz praw pracowniczych;

14. wzywa państwa członkowskie do obrony swoich sektorów produkcyjnych i zatrudnienia; zwraca uwagę na wciąż napływające meldunki o utracie miejsc pracy w UE, co wymaga pilnej i adekwatnej odpowiedzi;

15. potwierdza konieczność prowadzenia alternatywnej polityki, której celem – przy uwzględnieniu potrzeb i specyfiki wszystkich państw członkowskich – będzie poprawa warunków życia pracowników i ogółu społeczeństwa, zapewnienie sprawiedliwego podziału dochodów, pobudzenie działalności gospodarczej, tworzenie miejsc pracy, wzmocnienie roli państwa w gospodarce, pobudzenie popytu, stymulacja wzrostu mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, a także zwiększenie inwestycji;

16. wzywa Radę, aby podczas wiosennego szczytu niezwłocznie przyjęła „europejską strategię solidarności i trwałego rozwoju", opartą na powyższych zasadach, której będzie towarzyszyć nowy pakiet gospodarczych, społecznych i środowiskowych strategii politycznych w celu pobudzenia inwestycji w:

    (i) jakość pracy we wszystkich aspektach (płace, stabilność, warunki pracy i szkolenia) oraz podnoszenie kwalifikacji w celu uzyskania wysoko wyszkolonej i wykwalifikowanej siły roboczej,
    (ii) podstawową infrastrukturę wspierającą przemysł,
    (iii) usługi publiczne w celu podniesienia ich jakości,
    (iv) silną politykę spójności w celu wspierania spójności społecznej i gospodarczej,
    (v) ochronę środowiska i technologie ekologiczne,
    (vi) poprawę standardów pracy, standardów społecznych, środowiskowych i bezpieczeństwa z myślą o osiągnięciu harmonizacji w celu spełnienia najwyższych norm,
    (vii) gospodarkę społeczną,
    (viii) opiekę społeczną w celu zlikwidowania ubóstwa i zwalczania wykluczenia społecznego,
    (ix) (publiczne) badania i innowacje w celu zapewnienia korzyści ogółowi społeczeństwa,
    (x) wspieranie kultury, sportu i udziału społeczeństwa w życiu publicznym, a także
    (xi) położenie kresu dominacji aspektu finansowego w gospodarce;

17. jest zdania, że należy uchylić pakt stabilności i wzrostu przy jednoczesnym wprowadzeniu paktu zatrudnienia i wzrostu, sprzyjającego inwestycjom publicznym, poprawie wydajności i określającego szczegółowe kryteria gospodarcze, społeczne i

środowiskowe, przystosowane do konkretnych potrzeb poszczególnych państw członkowskich, ukierunkowane w szczególności na obniżenie bezrobocia;

18. wzywa Komisję i Radę, aby podejmowały dalsze działania w tym kierunku, opracowując „Europejski program inwestycyjny na rzecz trwałego rozwoju, zatrudnienia i integracji społecznej" dysponujący co najmniej 1% PKB UE, któremu powinno towarzyszyć wprowadzenie przez państwa członkowskie podobnych programów inwestycji publicznych w celu ustabilizowania gospodarki, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz promowania pełnego zatrudnienia przy zapewnieniu miejsc pracy wysokiej jakości i praw socjalnych;

19. podkreśla potrzebę podjęcia skutecznych środków, gwarantujących poszanowanie i wzmocnienie praw pracowniczych, zapewniających pracownikom, szczególnie kobietom, godziwe wynagrodzenie, gwarantujących prawa do bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w pracy, opieki społecznej i wolności związków zawodowych, a także wspierających zniesienie wszelkich przejawów dyskryminacji między kobietami i mężczyznami w miejscu pracy;

20. uwypukla potrzebę przyjęcia pilnych środków wspierających wzrost siły nabywczej w celu pobudzenia popytu i działalności gospodarczej w wymiarze globalnym;

21. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia strategii podnoszenia płac i świadczeń emerytalnych, odwracając tendencję do systematycznego przekazywania pracodawcom zysków z wydajności, co przyczyni się do bardziej sprawiedliwego podziału dóbr, poprawy poziomu życia pracowników i emerytów oraz ożywienia gospodarczego;

22. zwraca szczególną uwagę na sytuację bezrobotnych pracowników, która wymaga dalszych i natychmiastowych środków, np. rozszerzenia kryteriów przyznawania zasiłków dla bezrobotnych i czasu ich wypłacania; za niedopuszczalne uważa wykorzystywanie przez pracodawców kryzysu jako pretekstu do zwolnienia tysięcy pracowników;

23. podkreśla, że nie ma reakcji na kryzys i jego konsekwencje bez poprawy dobra ogółu; apeluje do państw członkowskich o wzmocnienie funkcji socjalnych państwa oraz systemów opieki socjalnej, wzmożone inwestycje publiczne w wyposażenie, zwłaszcza w przedszkolach i żłobkach oraz domach spokojnej starości, wypracowanie polityki mieszkaniowej gwarantującej każdemu prawo do mieszkania, ochronę i rozwój publicznej służby zdrowia oraz poprawę szkolnictwa publicznego;

24. podkreśla znaczenie wzmocnienia publicznych systemów opieki społecznej, co zależy również od zwiększenia zarobków; zwraca uwagę, że nie wolno zezwalać funduszom emerytalnym, zwłaszcza pracowniczym funduszom emerytalnym, na inwestowanie w produkty finansowe takie jak fundusze hedgingowe i fundusze private equity wiążące się z ryzykiem systemowym, ponieważ bankructwo takich funduszy wpłynęłoby negatywnie na świadczenia emerytalne;

25. wzywa Radę, aby ustaliła również ambitny cel zmniejszenia poziomu biedy i liczby „ubogich pracowników”; podkreśla, że wymaga to połączenia lepszych zarobków z dostępem do bezpłatnych, powszechnych i wysokiej jakości usług publicznych;

26. potwierdza swój sprzeciw wobec projektu dyrektywy w sprawie czasu pracy i domaga się wycofania tego wniosku; ponadto wzywa Radę do podjęcia konkretnego zobowiązania w zakresie redukcji czasu pracy bez obniżania wynagrodzeń, zaś państwa członkowskie do skoordynowania wysiłków w kierunku stopniowego ograniczenia czasu pracy, aby osiągnąć krótkoterminowy cel w postaci 35-godzinnego tygodnia pracy;

27. wzywa państwa członkowskie do porzucenia konceptu „elastyczności i pewności zatrudnienia” (flexicurity) i do przyjęcia środków umożliwiających walkę z niepewnością zatrudnienia, takich jak uniemożliwianie korzystania z tymczasowych i niepewnych form zatrudnienia w przypadkach, gdy praca do wykonania ma charakter stały;

Europa postępu gospodarczego, społecznego i ekologicznego

28. nalega, aby państwa członkowskie wzmocniły swoja rolę i interwencję w strategicznych obszarach i sektorach gospodarki, zwłaszcza w sektorze energii, komunikacji i transportu oraz aby przyjęły dominującą i mocną pozycję w sektorze finansowym;

29. podkreśla znaczenie usług publicznych dla wspierania społecznej, gospodarczej i terytorialnej spójności w UE; podkreśla, że publiczne sektory strukturalne nie powinny być otwarte na konkurencję, a raczej należeć do władz publicznych i być przez nie zarządzane, gdyż jest to jedyny sposób zapewnienia jakości, dostępności i przystępności świadczonych usług, a tym samym zagwarantowania praw użytkowników;

30. podkreśla, że przy wykorzystywaniu budżetu Wspólnoty należy przyznać pierwszeństwo obszarom polityki charakteryzującym się prawdziwą konwergencją, opartym na postępie społecznym, a także ochronie i promocji potencjału każdego kraju, zrównoważonym wykorzystywaniu zasobów naturalnych i ochronie środowiska, mając na celu rzeczywistą spójność gospodarczą i społeczną;

31. proponuje reorientację celów funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w kierunku skutecznej redukcji różnic regionalnych, promowania gospodarczej i społecznej spójności oraz rzeczywistej konwergencji, a także zaprzestanie ciągłej „lizbonizacji”;

32. wzywa Radę, aby podczas wiosennego szczytu przeanalizowała niewykorzystane zobowiązania z pozycji 1 i 2 i przyjęła środki gwarantujące pełne wdrożenie funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności; wzywa w związku z tym do zwiększenia poziomu wspólnotowego finansowania i do odejścia od stosowania zasady n+2 i n+3 w odniesieniu do tych funduszy;

33. proponuje przyjęcie specyficznych środków dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, jak np. zredukowane opłaty drogowe, za energię oraz

komunikację; przyznaje, że środki ułatwiające dostęp do kredytów są ważne, ale uważa, że niewiele się zmieni, zwłaszcza w przypadku mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw, jeśli nie zwiększy się siły nabywczej i popytu konsumentów;

34. wzywa do opracowania nowej polityki inwestycji przemysłowych, wykorzystującej zasoby naturalne i zdolności produkcyjne każdego państwa członkowskiego;

35. zdecydowanie domaga się ochrony sektora produkcyjnego, którą należy rozpocząć od natychmiastowej oceny potencjalnych sektorów najbardziej podatnych na kryzys; domaga się nowego wspólnotowego programu mającego na celu wspieranie oraz rozwój sektora produkcyjnego w każdym państwie członkowskim, a co za tym idzie tworzenie miejsc pracy oraz ożywienie gospodarki;

36. wzywa do przeprowadzenia gruntownej reformy wspólnej polityki rolnej i rybołówstwa, gwarantującej bezpieczeństwo zaopatrzenia w żywność oraz suwerenność każdego państwa, promującej projekty publiczne i wspierającej mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa, spółdzielnie i władze lokalne, koncentrującej środki finansowe Wspólnoty na tych celach i korygującej asymetrię regionalną;

37. ponawia wezwanie do stworzenia na szczeblu UE ram prawnych sankcjonujących przenoszenie przedsiębiorstw wewnątrz UE i poza nią oraz do opracowania środków powstrzymujących przenoszenie przedsiębiorstw, mianowicie poprzez uzależnienie przyznania pomocy Wspólnoty od spełnienia wymogów, takich jak ochrona miejsc pracy czy rozwój lokalny oraz uniemożliwiających międzynarodowym korporacjom kontynuowanie bezkarnych działań;

38. zwraca się do Komisji o zaproponowanie środków, które sprawią, że importowane produkty/towary wprowadzane na rynek wewnętrzny będą podlegały tym samym wymogom, które mają zastosowanie do towarów wyprodukowanych w różnych państwach członkowskich;

39. wzywa do regularnego nadzoru i kontroli importowanych towarów oraz do przyjęcia, w razie potrzeby, środków ochronnych;

40. wzywa Komisję do opracowania nowej międzynarodowej polityki handlowej, aby umożliwić przeżycie i rozwój gałęziom przemysłu i podmiotom gospodarczym tworzącym miejsca pracy, poprawić warunki pracy, chronić i rozwijać prawa socjalne oraz skutecznie chronić środowisko;

41. uważa, że ostatnie niepowodzenie w negocjacjach handlowych w ramach WTO wskazuje na konieczność dokonania przez Unię Europejską przeglądu swojej polityki w zakresie międzynarodowych negocjacji handlowych i nalega, by UE wysunęła nowe propozycje dotyczące przyszłych wielostronnych negocjacji handlowych z myślą o przyjęciu mechanizmów o charakterze regulacyjnym i stabilizacyjnym w celu zapewnienia uczciwego międzynarodowego systemu handlu, mającego na celu rozwiązanie światowych problemów, takich jak ubóstwo, brak rozwoju i niezależności w zakresie żywienia, gwałtowny wzrost cen żywności, epidemie, brak pracy i

przenoszenie przedsiębiorstw, niszczenie środowiska naturalnego i zmiany klimatu;

42. zgadza się, że państwa członkowskie i UE muszą zdecydowanie dążyć do uniezależnienia się od paliw kopalnych i do odwrócenia panującej obecnie niezrównoważonej tendencji; podkreśla, że równowaga ekologiczna i społeczna musi znajdować się w centrum programów inwestycji publicznych UE i państw członkowskich; zauważa, że inwestycje powinny być ukierunkowane na promowanie energii odnawialnej, oddzielenie wzrostu gospodarczego od rozwoju energetycznego, poprawę wydajności energetycznej oraz promowanie oszczędności energii, przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju i postępu społecznego;

43. wzywa państwa członkowskie do zbadania i wprowadzenia dalszych środków wspierających ostatecznego użytkownika, co zachęci do korzystania z bardziej ekologicznych form energii i spowoduje wzrost wydajności energetycznej w takich obszarach jak mieszkalnictwo, wyposażenie, park samochodowy, przy ewentualnym wsparciu Wspólnoty;

44. wzywa do udzielenia większego poparcia inwestycjom promującym zmniejszenie ilości odpadów, ponowne wykorzystanie i recykling surowców oraz redukcję i przetwarzanie niebezpiecznych odpadów przemysłowych i toksycznych;

45. podkreśla, że należy przeprowadzić przegląd statutu EBC, aby zagwarantować, że to państwa członkowskie mają nad nim polityczną kontrolę, a także przeprowadzić przegląd jego polityki monetarnej i wytycznych z myślą o silnym wzroście gospodarczym i zatrudnieniu;

46. z zadowoleniem przyjmuje niedawną decyzję EBC o obniżeniu stóp procentowych i wzywa EBC do dalszego rozluźnienia polityki monetarnej w celu przeciwdziałania zbliżającej się recesji gospodarczej; krytykuje fakt, że obniżenia stóp procentowych dokonano zbyt późno, aby mogło ono spowodować bardziej pozytywne skutki;

47. zwraca uwagę, że Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu oraz Europejskiemu Bankowi Odbudowy i Rozwoju należy zapewnić niezbędne zasoby, aby mogły one znacznie zwiększyć linie kredytowe o bardzo niskim oprocentowaniu dla MŚP, władz lokalnych i projektów publicznych, produktów i usług ekologicznych, usług socjalnych i zdrowotnych itp., pod warunkiem, że przyczyniają się one do tworzenia miejsc pracy o wysokiej jakości, gwarantując prawa socjalne, przyzwoite warunki pracy i godziwe płace;

48. nalega, aby państwa członkowskie opracowały środki przeciwdziałające wzrastającemu zadłużeniu rodzin oraz pomagały rodzinom i małym przedsiębiorstwom spłacać kredyty mieszkaniowe i kredyty na działalność gospodarczą, w tym poprzez administracyjne określenie marż (tzw. spread), prowizji, oprocentowania i warunków przyznawania kredytów;

49. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia środków w celu likwidacji rajów podatkowych i zagranicznych ośrodków finansowych (offshore), do wprowadzenia podatków od transakcji walutowych (podatek Tobina) oraz transakcji giełdowych

(łącznie z transakcjami pozagiełdowymi) oraz do większego opodatkowania koncernów gospodarczych i finansowych; zwraca się do Rady, Komisji i państw członkowskich, aby podjęły zdecydowane zobowiązanie do likwidacji rajów podatkowych i działalności typu offshore na całym świecie;

50. proponuje utworzenie nowego ładu międzynarodowego w ramach ONZ, którego celem byłaby obrona bardziej sprawiedliwych i zrównoważonych stosunków gospodarczych, gwarantowanie dostępu do żywności, wody i energii oraz ochrona tych zasobów, poprawa warunków życia oraz zwalczanie głodu, ubóstwa i chorób; podkreśla również znaczenie poszanowania suwerenności, umocnienia pokoju i współpracy pomiędzy narodami, demokratyzacji ONZ oraz poszanowania Karty Narodów Zjednoczonych;

51. wskazuje, że, mimo konieczności dokonania przeglądu międzynarodowego systemu monetarnego i finansowego oraz podjęcia działań na rzecz zwalczania uprzywilejowanej pozycji dolara, nie należy tego dokonywać poprzez sztuczne wzmacnianie euro, kosztem słabszych gospodarek UE;

52. zgadza się, że należy ustabilizować system finansowy, ale uważa, że wymaga to jasnych zasad i zobowiązań oraz sprawiedliwej rekompensaty funduszy publicznych, jak również odpowiednich kar dla tych, którzy są odpowiedzialni za nielegalne praktyki i spekulacje;

53. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji i parlamentom krajowym.